

PRAWO SPADKOWE

DZIEDZICZENIE jest to przejęcie majątkowych praw i obowiązków zmarłego (SPADKODAWCY) na inne osoby tj. SPADKOBIERCÓW. Natomiast ogół tych majątkowych praw i obowiązków spadkobiercy nazywamy SPADKIEM. W prawie polskim wyróżniamy dwa rodzaje dziedziczenia:

DZIEDZICZENIE USTAWOWE

Z dziedziczeniem ustawowym mamy do czynienia wówczas, gdy spadkodawca nie pozostawił testamentu albo sporządzony przez niego testament jest nieważny. W takim przypadku kwestie кто i w jakiej części dziedziczy regulowane jest prawem spadkowym określonym w Kodeksie cywilnym.

DZIEDZICZENIE TESTAMENTOWE

Z dziedziczeniem testamentowym mamy do czynienia wówczas, gdy spadkodawca pozostawił testament.

Testament jest dokumentem, w którym spadkodawca rozrządza swoim majątkiem na wypadek śmierci. To sam spadkodawca decyduje kto i w jakiej części będzie po nim dziedziczył.

DZIEDZICZENIE USTAWOWE – krąg spadkobierców i ich udział w spadku

☐ W pierwszej kolejności powołane są do spadku **dzieci** spadkodawcy oraz jego **małżonek**. Dziedziczą oni w częściach równych, przy czym część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż 1/4 całości spadku.

■ Małżonek
■ Dziecko

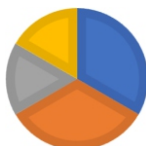

■ Małżonek
■ Dziecko 1
■ Dziecko 2

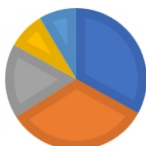

■ Małżonek
■ Dziecko 1
■ Dziecko 2
■ Dziecko 3
■ Dziecko 4
■ Dziecko 5

☐ W przypadku, gdy dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, wówczas jego udział przypada jego dzieciom (**wnukom spadkodawcy**) w częściach równych. Natomiast w przypadku, gdy mający dziedziczyć wnuk spadkodawcy również nie dożył otwarcia spadku, wówczas jego udział przypada jego dzieciom (**prawnukom** spadkodawcy) w częściach równych, itd.

■ Małżonek
■ Dziecko 1
■ Wnuk 2a
■ Wnuk 2b

■ Małżonek
■ Dziecko 1
■ Wnuk 2a
■ Prawnuk 2b1
■ Prawnuk 2b2

☐ W przypadku **braku małżonka**, **dzieci** spadkodawcy dziedziczą w częściach równych

■ Dziecko 1
■ Dziecko 2

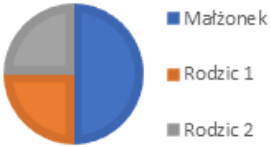

■ Dziecko 1
■ Dziecko 2
■ Dziecko 3

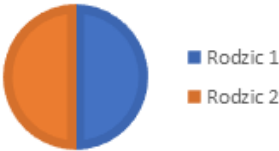

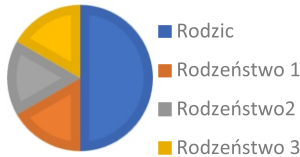
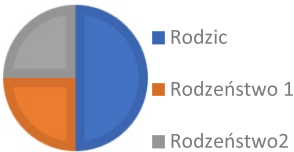
☐ W przypadku **braku dzieci, małżonek** dziedziczy razem z **rodzicami spadkodawcy**. Udział małżonka wynosi $\frac{1}{2}$, natomiast udział każdego z rodziców wynosi $\frac{1}{4}$.

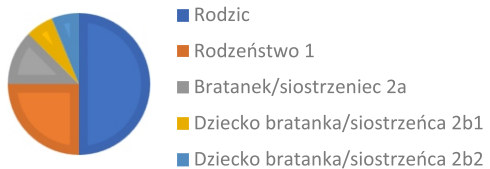
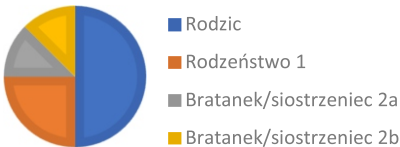
☐ W przypadku **braku dzieci i małżonka, rodzice** spadkodawcy dziedziczą w częściach równych.

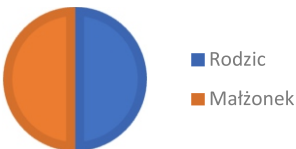
☐ W przypadku, gdy **jeden z rodziców spadkodawcy nie dożył** otwarcia spadku, jego udział przypada **rodzeństwu** spadkodawcy w częściach równych

☐ W przypadku, gdy **któreś z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku**, a posiadało ono dzieci, wówczas udział jaki miałby przypaść temu rodzeństwu przypada jego dzieciom (bratanek/siostrzeniec spadkodawcy) w częściach równych. Natomiast w przypadku, gdy mający dziedziczyć **bratanek/siostrzeniec** spadkodawcy również nie dożył otwarcia spadku, wówczas udział jaki miałby mu przypaść, przypada jego dzieciom w częściach równych, itd.

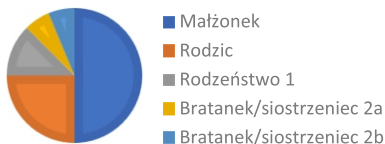

☐ W przypadku, gdy **jeden z rodziców spadkodawcy nie dożył** otwarcia spadku i **brak jest rodzeństwa** spadkodawcy lub ich dzieci, wówczas **rodzic dziedziczy razem z małżonkiem** spadkodawcy po $\frac{1}{2}$ spadku.

W przypadku, gdy **małżonek dziedziczy razem z rodzicami, rodzeństwem i dziećmi rodzeństwa, udział w spadku małżonka wynosi połowę spadku**. Natomiast w przypadku braku dzieci spadkodawcy, jego rodziców, rodzeństwa i dzieci rodzeństwa, wówczas małżonkowi przypada cały spadek.

Powyższe określenie kręgu spadkobierców oraz przypadających im udziałów dotyczy najczęstszych przypadków. Zdarza się, że w przypadku braku „bliższych” krewnych, w dalszej kolejności po Spadkodawcy dziedziczą jego dziadkowie, wujek/ciotka, a w ostateczności także gmina lub Skarb Państwa.

DZIEDZICZENIE TESTAMENTOWE- jego istota i rodzaje testamentów

TESTAMENT jest formą rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci. Sporządzić i odwołać testament może tylko **osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych**. Testamentu nie można sporządzić ani odwołać przez przedstawiciela. Testament może zawierać rozrządzenie tylko jednego spadkodawcy (**nie można sporządzić wspólnego testamentu przez małżonków**). Spadkodawca **może w każdej chwili zmienić testament**, a także go odwołać

NIEWAŻNOŚĆ TESTAMENTU

Testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony:

- 1) w stanie **wylączającym świadome** albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli
- 2) **pod wpływem błędu** uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści
- 3) **pod wpływem groźby**

RODZAJE TESTAMENTÓW

TESTAMENTY ZWYKŁE

Holograficzne (pisemne)

Testament w niniejszej formie **spadkodawca sporządza spisując własnoręcznie swoją wolę**. Musi on zawierać także datę sporządzenia oraz podpis spadkodawcy. Testament nie może zostać napisany na komputerze lub maszynie do pisania, tylko w całości musi być **napisany odręcznie** przez spadkodawcę

Notarialne

Jest to najpowszechniejsza forma sporządzania testamentów. Testament jest **sporządzany przez notariusza**, w formie aktu notarialnego. **Notariusz spisuje wolę spadkodawcy**, a następnie ją odczytuje na głos i podpisuje

Allograficzne (ustne)

Testament ten jest sporządzany w ten sposób, że **spadkodawca w obecności dwóch świadków, oświadcza swoją wolę ustnie do protokołu wobec urzędnika samorządowego lub kierownika urzędu stanu cywilnego**. Następnie wszyscy podpisują protokół. Osoby głuche i nieme nie mogą sporządzić testamentu w niniejszy sposób

ZACHOWEK I WYDZIEDZICZENIE

Rozpatrując różnice między dziedziczeniem ustawowym a dziedziczeniem testamentowym trzeba jeszcze wziąć pod uwagę kwestię zachowku i wydziedziczenia. **Sam fakt, że spadkodawca w testamencie pominął kogoś nie oznacza, że osoba ta została wydziedziczona**, a tym samym pozbawiona praw do udziału w spadku.

Zachówek

Zachówek jest **majątkowym uprawnieniem bliskich spadkodawcy, których spadkodawca nie powołał do dziedziczenia w testamencie**, ani nie wyposażył w inny sposób w majątek. **Zstępni (dzieci, wnukowie, prawnukowie itd.), małżonek oraz rodzice spadkodawcy**, którzy byliby powołani do spadku w ramach dziedziczenia ustawowego, mogą dochodzić od spadkobierców testamentowych zapłaty określonej sumy pieniężnej. Zachówek nie przysługuje innym krewnym jak rodzeństwo, dziadkowie czy kuzyni.

Uprawnienie do zachowka wynosi połowę (a jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo zstępny jest małoletni; wówczas 2/3) **wartości udziału spadkowego**, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym.

Wydziedziczenie

Wydziedziczenie jest uprawnieniem, na mocy którego **spadkodawca może w testamencie pozbawić zstępnych, małżonka i rodziców zachowku**. Wydziedziczenia można dokonać **tylko w testamencie oraz należy przy tym wskazać przyczynę**, z jakiej dana osoba jest wydziedziczana. Spadkodawca może wydziedziczyć bliskiego jeżeli:

- wbrew woli spadkodawcy postępuje on uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego
- dopuścił się względem spadkodawcy albo jednej z najbliższych mu osób umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności albo rażącej obrzyzy
- uporczywie nie dopełnia względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych

ZADANIE PUBLICZNE JEST FINANSOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA W RAMACH DOTACJI CELOWEJ PRZEKAZANEJ POWIATOWI KLUCZBORSKIEMU.

